

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Світ економіки

спеціальність	242 Туризм	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Туризм	факультет	управління торгівельно-підприємницькою та митною діяльністю
освітній рівень	перший (бакалаврський) рівень	кафедра	економіки та бізнесу

ВИКЛАДАЧ

Кулініч Оксана Андріївна

Вища освіта – спеціальність «Менеджмент невиробничої сфери» (економіст-менеджер); кваліфікація “Міжнародний керівник категорії Б у галузі освіти і науки, відповідно до класифікації ЮНЕСКО" та "Міжнародний вчитель / викладач"(міжнародний грант International Historical Biographical Institute)

Науковий ступінь – кандидат економічних наук, 08.01.01 – економічна теорія

Досвід роботи – більше 20 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавторка монографій та фаховий статей, зокрема у виданнях, проіндексованих у наукометричних базах Scopus/Web of Science;
- співавторка наукових посібників та методичних розробок;
- учасниця наукових і методичних конференцій України та зарубіжжя.

телефон

0502878031

електронна пошта

kulinich.econom@gmail.com

дистанційна підтримка

Zoom

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	є формування ґрунтовних економічних знань, логіки економічного мислення та економічної культури, адекватних до уявлень ринкових відносин, а також навчання базовим методам пізнання й аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних із майбутньою практичною діяльністю
Формат Деталізація результатів навчання	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота Здобувач повинен вміти: систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища; обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо-і мікрорівнях; здійснювати комплексний аналіз економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування
Види контролю	(тестування, практичні завдання, презентація, ігри, дискусія)
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 30 годин лекції, 30 годин практичні заняття; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – іспит
Вимоги викладача	активність, своєчасне виконання завдань, командна робота, участь в обговореннях та дискусіях
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ Й ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p>	Програмні результати навчання	ПРН 2 Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.
--------------------	---	--------------------------------------	---

ЗК 09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми
ФК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ФК 14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці
ФК 15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Основи загальних положень теоретичної економіки					
Лекція 1.	Предмет і метод економічної теорії	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Еволюція економічної науки. Предмет, метод, функції економічної теорії, тлумачення різними школами. Економічні категорії та економічні закони. Економічна теорія та економічна політика.	Самостійна робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Трактуювання предмету економічної теорії. 2. Економічні дослідження і політика. 3. Специфіка економічних досліджень на макро- і мікро рівнях.
Лекція 2.	Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства.	ПЗ 2	Економічний зміст суспільного виробництва, його структура. Форми та еволюція виробництва. Чинники економічної діяльності суспільства, їх взаємодія та розвиток. Ефективність виробництва. Ресурси виробництва та їх обмеженість. Крива виробничих можливостей. Ефективність виробництва, економічні та соціальні показники.		<ol style="list-style-type: none"> 1. Шляхи забезпечення умов для безперервного розвитку потреб. 2. Проблема вибору в господарській діяльності. 3. Продуктивні сили як основа економічної системи.
Лекція 3.	Економічна система суспільства. Відносини власності.	ПЗ 3	Економічна система: її сутність та структурні елементи. Продуктивні сили. Економічні потреби та їх класифікація. Закон зростання потреб. Економічні блага. Економічні потреби та інтереси. Економічний інтерес, його об'єкт, функція. Економічні відносини. Типи і еволюція		<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні положення цивілізаційної теорії розвитку світу. 2. Національні моделі економічних систем. 3. Роль держави в командно-адміністративній та ринковій системі.

			економічних систем. Відносини власності на засоби виробництва, їх місце в системі виробничих відносин.		
Лекція 4.	Теорія товару і грошей.	ПЗ 4	Товар і його властивості. Вартість. Мінова вартість. Споживна вартість та її показники. Теорії вартості. Історичний підхід у розгляді функцій і видів грошей. Закон грошового обігу. Інфляція: причини, види, темпи та соціально-економічні наслідки.		<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення грошової системи в Україні. 2. Види та природа сучасних грошей.
Модуль 2. Концептуальні засади ринкової економіки					
Лекція 5.	Тема 5. Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи.	ПЗ 5	Ринок, його суть і функції. Ринкова економіка як система. Моделі ринку. Ринковий механізм. Сутність та основні риси інфраструктури ринку. Елементарні основи теорії попиту та пропозиції. Механізм формування і функції ціни. Конкуренція. Критерії та межі монополізації економіки. Антимонопольна політика і антимонопольне законодавство.	Самостійна робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Механізм формування рівноважної ціни. 2. Еластичність попиту і пропозиції на індивідуальних ринках.
Лекція 6.	Підприємство та підприємництво в ринковій економіці	ПЗ 6	Поняття підприємницької діяльності та її функції. Підприємство як суб'єкт ринкової економіки. Форми і види підприємств. Нові види підприємництва на сучасному етапі розвитку економіки. Перспективи розвитку підприємництва в Україні. Проблема банкрутства підприємств. Законодавство про банкрутство.		<ol style="list-style-type: none"> 1. Корпорації як основна форма організації підприємства в сучасних умовах. 2. Стимул і механізм підприємницької діяльності. 3. Політика прискореної амортизації та її роль в сучасних умовах.
Лекція 7.	Капітал підприємства, його кругообіг та обіг.	ПЗ 7	Капітал як економічна категорія. Альтернативні теорії капіталу, його види. Структура капіталу, його обіг та кругообіг. Промисловий капітал. Механізм відтворення основного капіталу.		<ol style="list-style-type: none"> 1. Альтернативні трактування капіталу в економічній теорії. 2. Еволюція відносин праці і капіталу. 3. Нагромадження капіталу в перехідній економіці.

			<p>Нагромадження капіталу. Фактори, що впливають на швидкість обігу. Оборотні засоби та їх структура. Показники ефективності використання основного та обігового капіталу. Амортизація. Витрати виробництва, їх види. Шляхи зниження витрат виробництва. Прибуток як економічна категорія. Теорії прибутку. Норма прибутку і фактори, що на неї впливають. Рентабельність.</p>	
Лекція 8.	Капітал сфери обігу.	ПЗ 8	<p>Сфера обігу в ринковій економіці. Торговельний капітал та його еволюція за сучасних умов. Товарна біржа. Торгові дома. Інтернет-торгівля у сфері ринкової інфраструктури. Торговельний прибуток і його норма. Позичковий капітал, його джерела, норма позичкового процента. Кредит, його форми і функції. Банківська система. Акціонерно-корпоративний капітал. Ринок цінних паперів. Фондова біржа.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Види і механізм функціонування товарних бірж. 2. Механізм отримання торгівельного прибутку. 3. Ринок цінних паперів: його сутність і значення.
Лекція 9.	Ринкові відносини в аграрному секторі.	ПЗ 9	<p>Аграрна сфера виробництва та її особливості. Сутність аграрних відносин. Форми господарювання у сільському господарстві. Ринок землі. Рента, її види. Ціна землі. Державна політика регулювання та підтримки сільськогосподарського виробника.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Напрями розвитку орендних відносин в Україні. 2. Роль особистих селянських господарств в аграрній економіці. 3. Характер аграрних перетворень в транзитивній Україні.
Лекція 10.	Доходи населення, їх формування та розподіл.	ПЗ 10	<p>Доходи, їх види та джерела формування. Сутність та механізм розподілу доходів. Наймана праця і заробітна плата: сутність, форми, системи.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація оплати праці і її вдосконалення. 2. Доходи від власності та соціальна справедливість. 3. Сімейні доходи та їх

			<p>Номінальні та реальні доходи. Підприємницький прибуток, доходи від власності та ренти, сімейні доходи та заощадження. Витрати домогосподарства, розподіл доходів, податки. Прожитковий мінімум. Зайнятість і безробіття: суть, форми, проблеми. Система соціального захисту населення.</p>		використання.
Лекція 11.	Держава та її економічні функції.	ПЗ 11	<p>Економічні функції держави. Державне регулювання, форми і методи. Господарський механізм, його суть і елементи. Планування і програмування. Фінансова політика. Механізм грошово-кредитного регулювання. Бюджетно-податкова система. Державний бюджет. Місцеві бюджети. Формування доходів і витрат державних та місцевих бюджетів. Елементи системи оподаткування. Крива Лаффера. Функції податків. Співвідношення державного і ринкового механізмів регулювання національної економіки.</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Державне економічне програмування. 2. Вплив податків на розвиток ринкових відносин в Україні. 3. Основні напрямки ліквідації дефіциту бюджету в Україні.
Лекція 12.	Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин.	ПЗ 12	<p>Головні напрямки взаємодії національних економік у формуванні світового господарства. Інтернаціоналізація господарського життя світового суспільства. Міжнародні економічні відносини. Міжнародна економічна інтеграція та створення вільних економічних зон. Міжнародний поділ праці, його принципи і форми. Міжнародна спеціалізація і кооперація виробництва. Інтеграція України у сучасну світогосподарську систему.</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Місце і роль ТНК у світовому господарстві. 2. Проблеми і перспективи участі у України у світових інтеграційних процесах. 3. Основні складові та напрями регулювання зовнішньоекономічної діяльності. 4. Динаміка розвитку світового господарства.

Лекція 13.	Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.	ПЗ 13	Глобалізація, її сутність та види. Міжнародні фінансові інститути. Система міжнародних організацій, їх цілі, функції та співробітництво з Україною. Глобальні економічні проблеми сучасності, причини їх виникнення та шляхи подолання.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Україна в контексті основних проблем видобутку і споживання природних ресурсів. 2. Економічні аспекти глобальних проблем та шляхи їх вирішення. 3. Механізм та послідовність економічної інтеграції України у світове господарство.
------------	--	-------	---	--

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна теорія: навч. посібник / О. А. Кулініч, Н. М. Зарецька, О. В. Нікітіна. – Частина I. – Х. : ХДУХТ, 2016. – 200 с. 2. Економічна теорія: навч. посібник / Н. Г. Ушакова, О. А. Кулініч, Н. М. Зарецька. – Частина II. – Х.: ХДУХТ, 2018. – 217 с. 3. Економічна теорія: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. Л.С. Шевченко. – Право, 2019. – 268 с. 4. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник; кол. авторів; за заг. ред. д. е. н. Фісуненко П. А. – Дніпро: Арт-Прес, 2023, – 400 с. 5. Регіональна економіка: навч. посібник у структурно-логічних схемах та таблицях / Н. Г. Ушакова, О. В. Носова, Кулініч О.А та ін. – Х. : Монограф, 2019. – 232 с. 	Методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 6. Ушакова Н. Г., Федоренко Н. М., Кулініч О. А. Економічна теорія: тестовий тренінг. Х: Видавець Іванченко І. С., 2021. 64 с. 7. Кулініч О.А. Основи економічної теорії [текст]: тестовий тренінг Ч. 1/ О.А. Кулініч, О.В. Нікітіна – Х.: ХДУХТ, 2012. – 102 с. 8. Національна економіка: опорний конспект лекцій / Укладачі: Зарецька Л. М., Кулініч О.А. – Харків: ХДУХТ, 2021. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12см –132с.
------------	---	------------------------	--

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 60	60% від усередненої оцінки за модулі
		від 20 до 40	Іспит 40%

Модульне оцінювання

100 бальна сумарна

до 30

відповіді на практичних заняттях

до 30

результат засвоєння блоку самостійної роботи

до 40

відповіді на тестові питання

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.